Aan de vaste commissie Asiel & Migratie

Datum 27 oktober 2026

Werkgroep Kind in azc

De Vrolijkheid
Defence for Children Nederland
INLIA Foundations
Kinderpostzegels
Save the Children
UNHCR, de VN-Vluchtelingenorgan
VluchtelingenWerk Nederland
War Child

Betreft: brief uit naam van Werkgroep Kind in azc ten behoeve van het commissiedebat Asiel en Migratie van 29 oktober 2026.

Geachte leden van de vaste commissie Asiel & Migratie,

Namens de Werkgroep Kind in azc, een gevestigde coalitie van acht organisaties die zich sinds 2010 inzet voor de rechten en het welzijn van kinderen in de asielopvang, richten wij ons tot u in aanloop naar het commissiedebat van 29 oktober aanstaande.

Reactie op het OVV-rapport

Het recent gepubliceerde OVV-rapport heeft heel wat losgemaakt in de asiel- en migratieketen.[1] De Onderzoeksraad voor Veiligheid concludeert dat kinderen in de asielnoodopvang structureel worden blootgesteld aan onveilige leefomstandigheden die ernstige risico's voor hun ontwikkeling opleveren. Dit is niet het gevolg van een crisis die ons overkomt, maar van bestuurlijke keuzes om crisismaatregelen te blijven inzetten voor structurele problemen. Dit resulteert in het feit dat er momenteel 6874 kinderen in de noodopvang verblijven en 722 kinderen in de crisisnoodopvang.

De aanbevelingen van de Onderzoeksraad aan de Minister zijn tweeledig. Op de langere termijn wordt geadviseerd om te investeren in een fundamentele verandering van het opvangsysteem om de structurele onveiligheid van kinderen weg te nemen. Op de korte termijn moet de minister de regie overnemen over de kwaliteit en veiligheid en binnen 6 maanden de veiligheid van kinderen in de asielnoodopvang verbeteren en bestendigen, waarbij de Onderzoeksraad vraagt om uitvoering van concrete acties die hier aan bijdragen

De Onderzoeksraad bevestigt wat al jaren door o.a. maatschappelijke organisaties, Inspecties, en adviesorganen wordt gesignaleerd: noodopvang is schadelijk voor kinderen. Al in 2022 oordeelde het Gerechtshof Den Haag dat kinderen niet in noodopvanglocaties mogen worden geplaatst als daar niet in hun bijzondere opvangbehoeften kan worden voorzien. De Werkgroep vraagt daarom grote urgentie voor dit vraagstuk en een aanpak waarbij het ministerie, uitvoeringsorganisaties, provincies en gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen.

We vragen uw Kamer om de Minister te verzoeken om op korte termijn een concreet plan van aanpak met tijdlijn te presenteren aan de Kamer waarin uiteen wordt gezet hoe de door de OVV aanbevolen maatregelen binnen de daarvoor gestelde termijnen zullen worden uitgevoerd.

[1] Onderzoeksraad voor Veiligheid, *Kinderen in nood Over het normaliseren van onveiligheid voor kinderen in de asielnoodopvang*, 21 september 2026; COA, *Onderzoeksraad voor Veiligheid rapporteert over kinderen in de noodopvang*, 21 september 2026; VluchtelingenWerk Nederland, Nieuw rapport bevestigt: noodopvang is onveilig voor kinderen, 22 september 2026; Kinderrechtencollectief, Onveiligheid mag niet normaal worden, 24 september 2026; Nidos, Reactie Nidos op onderzoek naar veiligheid van kinderen in de opvang, 21 september 2026.

Door de humanitaire ondergrens in Ter Apel

In onze brief voor het commissiedebat van 10 september noemden wij de situatie in Ter Apel 'ernstig'. Inmiddels is deze volstrekt onhoudbaar. Het COA geeft aan dat snelle oplossingen nodig zijn. Zonder hulp kunnen de meest kwetsbaren, zoals vrouwen en kinderen, binnen afzienbare tijd niet meer worden opgevangen in de aanmeldlocatie van Ter Apel.[2] Er zijn acute maatregelen nodig als de versnelde uitplaatsing van statushouders naar huisvesting.

De brief van de minister aan gemeenten van 13 oktober jl. is opnieuw een belangrijke stap en de Werkgroep is benieuwd of dit reeds heeft geresulteerd in concrete aanbiedingen voor aanvullende opvangplekken.[3] Daarnaast is het belangrijk dat er ook alles wordt gedaan om de inzet van defensie en Rijksvastgoedlocaties van de grond te krijgen.

We herhalen daarbij dat langdurige, kwalitatieve en kindvriendelijke opvang nodig is. De impasse waarin tijdelijke en ondermaatse opvang permanent wordt, gaat óók ten koste van de rechten die kinderen genieten, zoals het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid ook onderstreept.[4] En we benadrukken dat kinderen bij de schending van deze rechten de grootste negatieve effecten ondervinden, zoals aantoonbare ontwikkelingsachterstanden.[5] Dat is en blijft écht onacceptabel.

We verzoeken u om de Minister te vragen welke maatregelen nú worden genomen om Ter Apel te ontlasten, inclusief een update van de Minister ten aanzien van zijn uitspraak in het tweeminutendebat van 7 oktober dat er "de komende week" een locatie kan worden geopend op een Defensieterrein of op een Rijksvastgoedlocatie en wat de uitvraag aan gemeenten van 13 oktober reeds heeft opgeleverd.[6]

We roepen de Minister met klem op om alles in werking te stellen om kinderen en kwetsbaren te allen tijde opvang te bieden en om binnen Rijk, provincies en gemeenten de infrastructuur op te zetten om dit *per direct* mogelijk te maken.

We verzoeken daarbij dat kinderen na aanmelding direct worden geplaatst in een reguliere en kindvriendelijke opvanglocatie waar zij kunnen blijven en waarin zij voorzien worden van toegang tot onderwijs, zorg, sport, dagbesteding en passende begeleiding.

De kracht van herhaling: psychosociale ondersteuning en inbedding in de Rijksbegroting

We brengen in deze brief opnieuw de uitvoering van de motie Podt (aangenomen op 2 oktober 2025) onder de aandacht. Dit is van groot belang om te zorgen dat psychosociale ondersteuning voor minderjarigen structureel wordt verankerd in het aanbod van alle vormen van asielopvang.[7] Deze ondersteuning is al jaren afhankelijk van tijdelijke projectfinancieringen, waardoor de continuïteit onder druk staat. Dit risico neemt na 2027 verder toe door de veranderingen en onzekerheden rondom de nieuwe Europese Migratie- en Veiligheidsfondsen.[8]

Kinderen en jongeren in de asielopvang hebben te maken met langdurige onzekerheid en instabiliteit. Doordat bij de inwerkingtreding van het EU Asiel- en Migratiepact voorrang gegeven wordt aan de behandeling van aanvragen die na 12 juni zijn ingediend, zullen hun procedures jaren langer kunnen

---

[2] COA, *COA waarschuwt: Nieuwe humanitaire ondergrens in de opvang bereikt*, 7 oktober 2026.
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, nr. 2026D50735.
[4] Onderzoeksraad voor Veiligheid, *Kinderen in nood Over het normaliseren van onveiligheid voor kinderen in de asielnoodopvang*, 21 september 2026.
[5] Kuil, van der, *Structuur, Steun en Stabiliteit*, 2024; *Inspectie Justitie en Veiligheid, Brief Toezicht Inspectie Justitie en Veiligheid Ter Apel*, 2025; Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, *Zorg aan asielzoekers is verbeterd, omstandigheden voor kinderen en kwetsbare groepen nog steeds vol risico's*, 2025; NRC, *Een van de grootste vluchtelingencentra in Nederland is een 'snelkookpan' van geweld en besmettelijke aandoeningen waarschuwen artsen*, 2025; Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, *Het risico op blijvende gezondheidsschade vereist nu verbetering voor de meest kwetsbare asielzoekers*, 2024; Inspectie Justitie en Veiligheid, *Leefbaarheid en veiligheid in Ter Apel en externe wachtlocaties nog steeds zeer risicovol*, 2025.
[6] Tweeminutendebat Vreemdelingen- en asielbeleid (CD 11/6).
[7] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 19 637, nr. 3486.
[8] Europese migratie- en veiligheidsfondsen.

duren. Ook hebben de wetswijzigingen geleid tot nog meer onzekerheid en onduidelijkheid over nareis van gezinsleden. De negatieve gevolgen hiervan voor de mentale gezondheid en ontwikkeling van kinderen en jongeren zijn groot. Psychosociale ondersteuning is een basisvoorwaarde van goede opvang. Uw Kamer heeft hiertoe de noodzaak voor kinderen en jongeren in azc's gezien door de motie Podt aan te nemen. De logische stap hierna is een correcte inbedding van toereikende financiering hiervoor in de Rijksbegroting.

We pleiten voor inbedding van de financiering voor psychosociale ondersteuning aan kinderen en jongeren in de asielopvang.

We verzoeken dringend dat de Minister duidelijkheid geeft over de stand van zaken in de uitvoering van motie Podt.

Signalen naar aanleiding van de inwerkingtreding van het EU Asiel- en Migratiepact

Per 12 juni is het EU Asiel- en Migratiepact en de nationale wetgeving in werking getreden. We zijn nu ruim vier maanden verder. De eerste signalen geven aanleiding om aan de bel te trekken. VluchtelingenWerk Nederland beschrijft in hun 100 dagen EU Pact en wetgeving op bondige wijze de (mogelijke) verstrekkende gevolgen van het nieuwe stelsel. Terechte zorgen worden gedeeld over:

- Het risico op onvolledige kwetsbaarheidsscreening, waardoor er kans bestaat dat onzichtbare kwetsbaarheden over het hoofd worden gezien en het onduidelijk is of de IND uit het gehoor alle informatie heeft gehaald om een goed besluit te nemen op een aanvraag;
- De wijze waarop de juridische counseling door de IND wordt uitgevoerd: niet alle asielzoekers voelen zich goed geïnformeerd over asielprocedures en toekomstige stappen;
- Het onderscheid tussen de snelheid van behandeling van aanvragen van voor en na 12 juni die leidt tot frustratie en onrust onder asielzoekers;
- De forse inperkingen op nareis en het tweestatusstelsel die gepaard gaan met de nieuwe inkomenseis, huisvestingseis en wachttermijn van twee jaar. Voor duizenden vluchtelingen met een lopende gezinsherenigingsprocedure is deze inperking een klap in het gezicht, met een grote doorwerking op het mentaal welzijn. De GGD ontvangt signalen van vluchtelingen met suïcidale gedachten nu zij gescheiden blijven van hun gezin. En de inkomenseis zorgt voor een onevenredig grote focus op werk en inkomen, ten koste van inburgeringstrajecten;
- De afschaffing van de verblijfsvergunning onbepaalde tijd. Dit zorgt ervoor zorgt dat een grote groep mensen - ook met langlopende aanvragen - die graag Nederlander wil worden dat niet kan. De ervaring leert dat een tijdelijke vergunning belemmerend werkt op het krijgen van een vast contract, een lening voor een eigen bedrijf en een hypotheek.

Bovenstaande zorgen worden herkend in het brede maatschappelijk middenveld van organisaties in en rondom de asiel- en migratieketen. De gemene deler hierin is een gebrek aan informatie op genoemde thema's, maar nadrukkelijk op asielprocedures en nareis. Dit gebrek aan informatie wordt niet exclusief beleefd onder alleenstaande minderjarigen vreemdelingen (amv), maar wordt wel vaak genoemd onder en ten aanzien van deze doelgroep.

We vragen via uw Kamer de Minister om een actieplan waarin de aanbevelingen uit de monitor van VluchtelingenWerk zullen worden meegenomen in de verdere implementatie en uitvoering van het Pact en de nieuwe regelgeving.

We vragen uw Kamer om de Minister te verzoeken om op korte termijn de behandeling van de nieuwe naturalisatiewetgeving in te zetten, zoals toegezegd in het Coalitieakkoord.

Vanzelfsprekend staan wij tot uw beschikking voor nadere informatie.

Met vriendelijke groet,
namens de Werkgroep Kind in azc,

Tessa Terpstra,
Voorzitter Werkgroep Kind in azc

De Werkgroep Kind in azc is een coalitie van Defence for Children, De Vrolijkheid, INLIA Foundations, Kinderpostzegels, Save the Children, UNHCR, de VN-Vluchtelingenorganisatie, Vluchtelingenwerk Nederland en War Child. De Werkgroep is opgericht in 2010 om ervoor te zorgen dat de asielopvang voor kinderen voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. De leden van de Werkgroep bundelen hun krachten om de rechten van kinderen in de asielopvang en hun situatie te verbeteren.

Bijlage 1. Uitgangspunten kindvriendelijke en veilige opvang.